

GLOSSARI PER LA IGUALTAT

CONCEPTES

AGRESSIÓ SEXUAL

Acció de treure a la llum el llegat de les dones i tractar de reparar així la injustícia comesa per haver ocultat en la historiografia el seu pas i les seves empremtes per la història

ASSETJAMENT SEXUAL

Situació en la qual es produeix qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat, d'índole sexual, amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una persona, especialment, quan es crea un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu. Es pot aplicar a ambdós sexes.

ACCIÓ SEXUAL

Estratègies destinades a establir la igualtat d'oportunitats per mitjà de mesures que permetin contrastar o corregir aquelles discriminacions que són el resultat de pràctiques o sistemes socials.

ASSETJAMENT SEXUAL

Situació en la qual es produeix qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat, d'índole sexual, amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una persona, especialment, quan es crea un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu. Es pot aplicar a ambdós sexes.

ASSETJAMENT PER RAONS DE SEXE

Situació en la qual es produeix un comportament no desitjat relacionat amb el sexe d'una persona, amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la dignitat de la persona i de crear un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu

ASSETJAMENT PER RAONS SEXUALS

Comportament hostil, degradant, ofensiu o intimidatori cap a una persona per raó de la seva opció o orientació sexual. Té la seva base, en el model heterosexual imposat en la societat patriarcal i és contrari a qualsevol altre tipus de sexualitat.

ASSETJAMENT PER IDENTITAT DE GÈNERE

Comportament hostil, degradant, ofensiu o intimidatori cap a una persona per raó de la seva identitat de gènere, diferent del sexe biològic. Les persones transsexuals pateixen greus discriminacions en tots els àmbits de la vida.

AGENT SOCIALITZADOR

Són institucions, organitzacions, grups que directament o indirectament contribueixen al procés de socialització. Són; la família, l' escola, els iguals, els mitjans de comunicació i el sistema religiós.

CONCILIACIÓ DE LA VIDA LABORAL FAMÍLIA I PERSONAL

Creació d'una estructura i organització de l'entorn laboral que faciliti a dones i a homes la combinació del treball, les responsabilitats familiars i la vida personal. Per a la creació d'aquesta estructura s'estableixen determinades accions com la introducció de sistemes de permís per raons familiars, de permís parental, d'atenció a persones dependents (menors, gent gran, amb discapacitat).

BARRERES DE GÈNERE

Actituds resultants de les expectatives, normes i valors tradicionals que impedeixen la capacitat de la dona per als processos de presa de decisions i/o per a la seva plena participació en la societat

BISEXUALITAT

Atracció sexual per persones d'ambdós sexes.

COEDUCACIÓ

Mètode d' intervenció educatiu que va més enllà de l' educació mixta i les bases de la qual s' assenten en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de nenes i nens, independentment del seu sexe. Educar des de la igualtat de valors, oportunitats i tracte a les persones.

CORRESPONSABILITAT

Repartiment equitatiu de les responsabilitats domèstiques i de la cura de les persones entre dones i homes. En el repartiment de les cures és imprescindible que el temps dedicat a la criança de les filles i fills per part d'ambdós o ambdues progenitores sigui igual, és a dir, que els permisos siguin per naixement i/o adopció, iguals, intransferibles i remunerats al cent per cent per a tots dos.

DECONSTRUCCIÓ

Concepte del qual se serveixen les teories de la igualtat per qüestionar i modificar els estereotips construïts culturalment sobre dona i home.

DEMOCRACIA PARITÀRIA

Concepte de representació reequilibrada de dona i home en les funcions decisòries de la política.

DETERMINISME BIOLÒGIC

Paradigma científic que defensa que les diferències entre els dos sexes són de caràcter biològic, i per tant, naturals i immutables. Aquest paradigma assigna característiques i funcions diferents a unes i altres en funció del sexe. S'ha utilitzat com a justificació científica per la discriminació de les dones

DISCRIMINACIÓ DE GÈNERE

Situació de marginació sistemàtica envers les dones que està profundament arrelada en la societat patriarcal.

DISCRIMINACIÓ DE GÈNERE COMPETITIVA

Forma de sexisme hostil que considera que les dones no posseeixen les característiques necessàries per triomfar en l' àmbit públic, essent el privat en el qual han de romandre.

DISCRIMINACIÓ DE GÈNERE COMPLEMENTÀRIA

Forma de sexisme encobert o benèvol que considera que les dones tenen per naturalesa moltes característiques positives que complementen les del varó.

DIVISIÓ SEXUAL DEL TREBALL

Que és el repartiment de treballs en funció del sexe. En aquest sentit, el model patriarcal ha establert que la funció principal de la dona és la maternitat i, en conseqüència, les tasques referents a la cura de totes les persones que formen part de la unitat familiar i, per tant, dels treballs domèstics

DOBLE JORNADA

Condició a la qual es veuen sotmeses les dones que, a més d' exercir un treball remunerat en horari laboral, sumen i acumulen totes les tasques que implica el treball reproductiu, domèstic, no compartit pels seus companys.

EDUCACIÓ AFECTIVOSEXUAL

Educació orientada al desenvolupament adequat de les relacions afectives i sexuals com un aspecte bàsic en la formació integral de les persones.

EQUITAT

Acció que, sense cap discriminació, respon a una necessitat o situació, d' acord amb les característiques o circumstàncies específiques de la persona a qui va dirigida.

ESCOLA MIXTA

Model educatiu en el qual conviuen, en un mateix espai, alumnes sense qüestionar l' ordre simbòlic masculí ni incorporar els sabers i les expectatives de les dones.

ESPAI PRIVAT

És **el escenari** i el temple individual en què les persones es cultiven per projectar-se després en l'àmbit públic.

ESPAI DOMÈSTIC

S'identifica amb l'àmbit reproductiu, amb l'espai de la "inactivitat" on té lloc la criança, els afectes i les tasques domèstiques i de cura de la vida humana.

ESPAI PÚBLIC

S' identifica amb l' àmbit productiu, amb l' espai de l' activitat, on té lloc la vida laboral, social, política, econòmica; és el lloc de participació en la societat i del reconeixement. En aquest espai és on s'han col·locat els homes tradicionalment.

ESTEREOTIP SEXUAL

Construcció cultural que assigna a cadascun dels sexes diferents papers, actituds, comportaments i característiques.

FAMÍLIA NUCLEAR O ELEMENTAL

És la unitat familiar bàsica composta per les progenitores i/o progenitors d'igual o diferent sexe i la progènie.

FAMÍLIA EXTENSA O CONSANGUÍNIA

Es compon de més d'una unitat nuclear, s'estén més enllà de dues generacions i està basada en els vincles de sang d'una gran quantitat de persones, incloent-hi la progenitora, el progenitor, la progènie, àvies i avis, ties, oncles, nebodes/ús, **primes/ús**.

FAMÍLIA HOMOPARENTAL

Aquella on una parella de persones del mateix sexe es converteixen en progenitors d' un o més nlns o nlnes.

FAMÍLIA MONOPARENTAL

És aquella família que es constitueix per la progenitora o el progenitor i els seus descendents.

FEMENÍ

Referit a tot el que és propi de les dones

FEMINICIDI

Assassinat de dones per raons associades amb la desigualtat de gènere.

FEMINITAT

resumeix les "qualitats" que la societat patriarcal assigna a les dones: submissió, lliurement, fragilitat, passivitat, dependència, etc...Es refereix al patró o model desitjable de dona segons el punt de vista patriarcal.

FEMINISME:

Moviment social, polític, filosòfic, econòmic, científic i cultural que denuncia, desvetlla i transgredeix el sistema social imperant: el patriarcat. El seu objectiu és la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.

FEMINISTA:

Persona conscienciada de la situació de desigualtat i subordinació en què viuen les dones i la lluita per l'erradicació d'aquesta

HETEROCENTRISME:

Actitud que comporta la idea que l'heterosexualitat és l'única orientació sexual acceptable. Homofòbia: aversió, odi, por, prejudici o discriminació contra dones o homes homosexuals, bisexuals o transsexuals.

HOMOSEXUALITAT

Atracció sexual per una persona del mateix sexe.

IDENTITAT DE GÈNERE

És com s'identifica la persona, si com a dona o home, la forma en què es reconeix a si mateixa, basant la seva conducta i la seva forma de ser i pensar a aquest gènere amb el qual se sent identificada indistintament del seu sexe biològic.

INCLUSIÓ

Acció d'atendre la diversitat de gènere, educant en igualtat, intervenint sobre la construcció de la feminitat i de la masculinitat, amb l'objectiu de corregir desajustos en els papers tradicionalment assignats a dones i homes.

INDICADORES DE COEDUCACIÓ

Criteris per avaluar la situació de la coeducació en els centres educatius.

IDENTITAT DE GÈNERE

Autodefinició de la persona com a pertanyent a un dels ... Igualtat d' oportunitats entre dones i homes: fonamentat en el principi d' igualtat, es refereix a la necessitat de corregir les desigualtats que existeixen entre dones i homes en la societat. Constitueix la garantia que dones i homes puguin participar en diferents esferes (econòmiques, política, participació social, de presa de decisions) i activitats (educació, formació, ocupació) sobre bases d'igualtat.

IGUALTAT DE TRACTE

La igualtat de tracte pressuposa el dret a les mateixes condicions socials, de seguretat, remuneracions i condicions de treball, tant per a dones com per a homes

INVISIBILITZACIÓ:

Procés pel qual certes persones, esdeveniments, actituds i comportaments passen desapercibuts per la interiorització dels patrons culturals en els quals s'està immers. En el cas de la cultura patriarcal això provoca la desaparició de les obres de les dones al llarg de la historia

LLENGUATGE SEXISTE:

Ús del llenguatge que fomenta la discriminació de les dones, és a dir, utilitza el masculí com a gènere gramatical que inclou el femení, invisibilitza les dones, associa el masculí, universal i racional amb el subjecte varó com a representant de l'humà, tracta pejorativament el femení..

LESBIANISME:

És l'orientació afectivosexual de les dones que se senten atretes afectivament i sexualment per altres dones.

MASCLISME

Conjunt d'actituds, conductes, pràctiques socials i creences destinades a justificar i promoure el manteniment d'actituds discriminatòries contra les dones i contra els que tenen comportaments de tipus femení no essent dones.

MASCULINITAT

Qualitat atribuïda socialment als homes i que inclou atributs que es consideren inherents o exclusius del seu gènere: força, iniciativa, autoritat, independència, competitivitat, valor, etc. És una manifestació cultural i, en conseqüència, resulta canviant i modificable.

MATRIARCAT

Creença estesa al segle XIX que defensava l'existència d'una societat estructurada sobre la base del poder femení, anterior a l'assentament del patriarcat

MISSATGE DE GÈNERE

Missatge que transmet cadascun dels agents socialitzadors per construir la desitjabilitat social. Basant-se en el gènere de com han de ser les dones i els homes

MÈTODES COOPERATIUS

Mètodes d'ensenyament-aprenentatge que, en contraposició als mètodes competitius, estan basats en situacions en què els objectius dels qui participen es troben estretament vinculats, de tal manera que només s'assoleixen si s'aconsegueixen els del grup sencer.

MICROMASCLISME

Comportament o expressió "invisible" de violència i dominació, que amb freqüència, alguns **varons** realitzen de forma habitual en l'àmbit de les relacions de parella

MINORIA

Grup social les experiències i valors socials, sexuals, polítics, culturals, etc. difereixen dels valors dominants.

MISOGÍNIA

Forma de sexisme que implica odi, repudi i menyspreu per les dones.

MÒBING

Violència psicològica extrema, de forma sistemàtica i prolongada en el temps, sobre una altra persona en el lloc de treball, per tal de destruir-la psicològicament i socialment i provocar així la seva renúncia o induir-la a la dimissió.

NOVES MASCULINITATS

Procés en què es reconstrueix la masculinitat tradicional per construir nous models de masculinitat en una societat igualitària, i on els valors, qualitats i sentiments dels homes no són els tradicionals, sinó equitatius.

ORIENTACIÓ SEXUAL

És l'atracció emocional o sexual que se sent cap a una altra persona. Si l'atracció és cap a algú del mateix sexe, parlem de homosexualitat; cap a una persona de diferent sexe, és heterosexualitat, i atracció per persones d'ambdós sexes és anomenada bisexualitat.

PERMISOS PARENTALS IGUALS I INTRANSFERIBLES

Equiparació dels permisos en mares i pares, de forma obligatòria i intransferible, 16 setmanes per a cada integrant de la parella. Perquè els homes assumeixin en iguals temps la cura de les criatures.

PLANS D'IGUALTAT

Estratègies encaminades a assolir la participació activa de les dones en tots els àmbits de la societat mitjançant la definició d'uns objectius que es concreten en actuacions a curt i mitjà termini. Les actuacions impliquen les diferents entitats de l'Administració Pública i els Agents Socials

PATRIARCAT

Sistema familiar i social, ideològic i polític amb què els homes, a través de la força, la pressió directa, els rituals, les tradicions, la llei, el llenguatge, els costums, l'educació i la divisió del treball, determinen quin és o no és el paper que les dones han d'interpretar, per tal d'estar, en tota circumstància, sotmeses al varó.

PERSPECTIVE DE GÈNERE

Enfocament que té en consideració les diferències entre dones i homes en qualsevol activitat o àmbit.

PRINCIPI DE VIDRE

Fragilitat del lloc de decisió o càrrec de responsabilitat assumit per una dona, deguda a les barreres i prejudicis de gènere.

PREJUDICI

Idea que, tot i ser falsa o simplificadora, s'accepta com si fos veritat, en estar basada en estereotips culturalment establerts. Prejudici de gènere: judici o opinió que es forma per endavant, sense tenir les dades adequades i que dona com a resultat una discriminació basada en el gènere.

RESPONSABILITAT FAMILIARS

Són les que tenen homes i dones i que deriven de l'atenció i cura de persones dependents (menors, persones amb discapacitat, persones malaltes, o gent gran) Rols de gènere: actituds, capacitats, comportaments, papers o funcions socials, i limitacions diferenciades en dones i homes que, fins i tot, arriben a considerar-se com a "naturals" tot i que tenen un origen cultural.

SEGREGACIÓ LABORAL DE LES DONES

Es refereix a la concentració de les dones en determinades ocupacions i/o famílies professionals que, generalment, es caracteritzen per tenir condicions d'ocupació poc satisfactòries, baixos salaris i poques oportunitats de formació contínua i adquisició de qualificacions afegides. La segregació pot ser horitzontal, quan la concentració es produeix en determinades ocupacions/famílies professionals; i vertical, quan les dones es concentren en llocs de baixa responsabilitat.

SEXISME

Actituds que afavoreixen i perpetuen la desigualtat i la jerarquització en el tracte que reben les dones basant-se en la seva diferenciació sexual.

SEXE

Condició orgànica que distingeix la femella del mascle en els éssers humans, en els altres animals i en les plantes.

SEXUALITAT

Sèrie de condicions culturals, socials, anatòmiques, fisiològiques, emocionals, afectives i de conducta, relacionades entre si i que caracteritzen de manera decisiva l'ésser humà en totes les fases del seu desenvolupament.

SOCIALITZACIÓ

Procés d'interiorització de valors i comportaments provinents de l'entorn en el qual la dona i l'home viuen, arribant a assumir-los com a propis i naturals

SORORITAT

Relació o vincle de germanor entre dones diferents, que es troben i reconeixen en el feminisme, amb l'objectiu de disminuir la bretxa existent entre la seva condició pròpia i la dels homes. S'utilitza per referir-se a una nova forma de relació entre dones, com a germanes iguals, trencant amb les relacions basades en l'ètica de competència, que l'ordre patriarcal ha establert com a model entre els éssers humans.

SOSTRE DE VIDRE

Barrera invisible que impedeix veladament a les dones l'accés a llocs de responsabilitat. Formes de discriminació indirecta que obstaculitzen la promoció de les dones.

TEORIA FEMINISTA

Teoria crítica de la societat, l'objectiu de la qual és posar de manifest que les tasques assignades històricament a les dones no tenen el seu origen en la naturalesa sinó en la societat.

TOLERÀNCIA ZERO

Resolució formulada pel Parlament Europeu el 1997, que té com a objectiu modificar les actituds en la societat, de manera que, de cap manera, es toleri o permeti la violència contra les dones.

TREBALL PRODUCTIU

És l'activitat reglamentada i reconeguda jurídicament i socialment, a partir de la Revolució Industrial, com aquella que té una remuneració econòmica. Queda doncs així, fora d'aquest concepte, l'activitat, tradicionalment realitzada per les dones, en l'àmbit domèstic.

TREBALL REPRODUCTIU

Es l'activitat no mercantilitzada que té com a objectiu la reproducció de la vida i que, en el seu sentit més ampli, abasta les tasques, funcions i responsabilitats de la llar, la cura de les persones que l'integren així com el manteniment i transmissió dels codis identitaris.

TREBALL

Treball reproductiu: comprèn aquelles activitats o tasques imprescindibles o necessàries per al manteniment de les persones però que, tanmateix, no són comptabilitzades entre les activitats productives. La població, subjecte o objecte d'aquestes, rau en habitatges familiars i les activitats resulten classificades com a treball no remunerat, generalment com a treball domèstic. Són treballs fets majoritàriament per les dones que inclouen la cura de persones dependents.

TRANSSEXUALITAT

Es caracteritza per presentar una discordança entre la identitat de gènere i el gènere biològic Transversalitat: en coeducació, suposa la inclusió de la perspectiva de gènere en l'elaboració, desenvolupament i seguiment de totes les actuacions que afectin, directament o indirectament, la comunitat educativa.

VIOLENCIA DE GÈNERE

Terme encunyat en la "Conferència Mundial sobre la dona" a Pequín (1995) i que es defineix com "tot acte de violència sexista que té com a resultat possible o real un dany de naturalesa física, sexual, psicològica, incloent-hi les amenaces, la coerció o la privació arbitrària de llibertat per a les dones, ja es produeixi en la vida pública o en la privada". És considerat com el crim més freqüent del món.

VISIBILITZACIÓ

Acció de treure a la llum el llegat de les dones i tractar de reparar així la injustícia comesa per haver ocultat en la historiografia el seu pas i les seves empremtes per la història.

